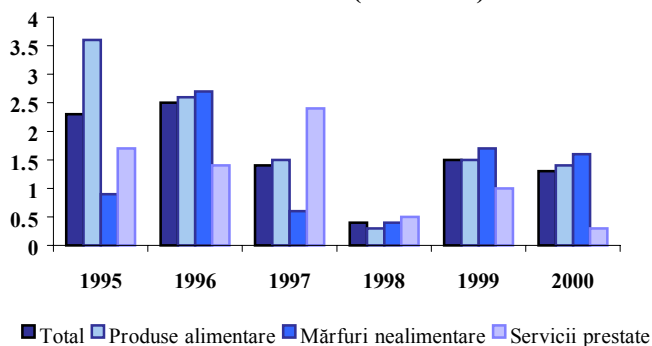

Sinteză monetară nr.2*2000

Februarie

Inflația

Graficul nr. 1. Creșterea prețurilor în structură (februarie)

Nivelul inflației în februarie anul curent a scăzut față de luna ianuarie cu 1.6 puncte procentuale și a constituit 1.3 la sută. Prețurile la produsele alimentare au crescut – cu 1.4 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 1.6 la sută și la servicii prestate populației - cu 0.3 la sută

(graficul nr. 1). În valoare anuală creșterea prețurilor de consum a constituit 28.3 la sută (în luna februarie 1999 – 49.9 la sută).

Creșteri mai mari de prețuri decât media pe republică au fost înregistrate la legumele proaspete cu 7.2 la sută, la cartofi – cu 6.3 la sută, la pește proaspăt – cu 4.2 la sută. La unele produse alimentare sub influența factorilor sezonieri prețurile au scăzut, cum ar fi la ouă – cu 17 la sută, la carne, crupe de orez și hrișcă – cu câte 1 la sută.

Din mărfuri nealimentare creșteri semnificative ale prețurilor au fost consemnate la medicamente cu 3 la sută, la îmbrăcăminte și încălțăminte – cu câte 2.5 la sută.

Prețurile și tarifele la serviciile prestate populației în luna de referință au crescut nesemnificativ - cu 0.3 la sută.

De la începutul anului prețurile de consum au crescut cu 4.2 la sută, cu o rată medie lunară de 2.1 la sută. Pe ultimele 12 luni prețurile de consum au crescut cu 40.1 la sută.

Operațiunile pe piața hârtiilor de valoare de stat

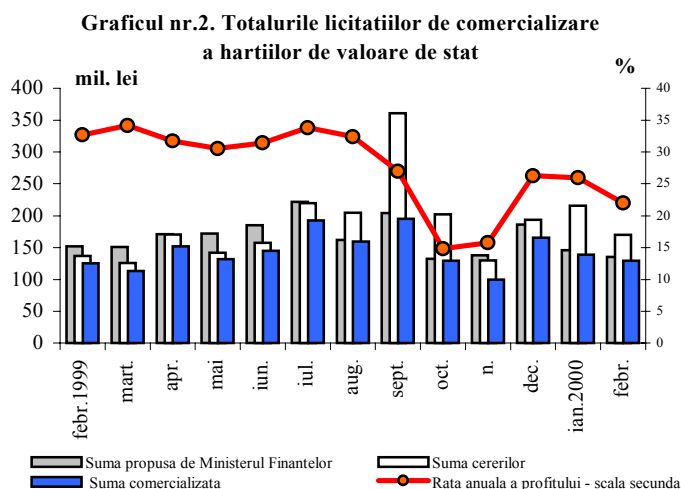
În luna februarie *rata de bază* a BNM pentru creditele acordate pe termen scurt și mediu (până la 5 ani), precum și la cele acordate pe termen lung s-a menținut la nivelul lunii precedente constituind 32.0 și 18.0 la sută, respectiv.

În luna de referință, la licitațiile REPO de vânzare, desfășurate în cadrul *operațiunilor de piață deschisă*, Banca Națională a Moldovei a comercializat HVS în volum de 15.5 mil. lei, sau 77.5 la sută din volumul

propus. Rata REPO medie ponderată s-a redus cu 1.2 puncte procentuale față de luna ianuarie, fiind de 16.2 la sută.

În scopul diminuării volumului HVS în circulație și micșorării datoriei interne de stat, în luna februarie Ministerul Finanțelor, a redus volumul HVS oferit spre plasare *pe piața primară* până la 135.0 mil. lei (graficul nr.2), sau

cu 11 mil. lei mai puțin comparativ cu luna precedentă.

În prezența unei cereri în volum de 170.0 mil. lei, au fost comercializate HVS în valoare nominală de 129.4 mil. lei, sau cu 9.4 mil. lei mai puțin față de ianuarie.

Rata nominală medie ponderată a profitului, continuând tendința urmărită

în luna precedentă, s-a redus de la 26.0 până la 22.0 la sută anual.

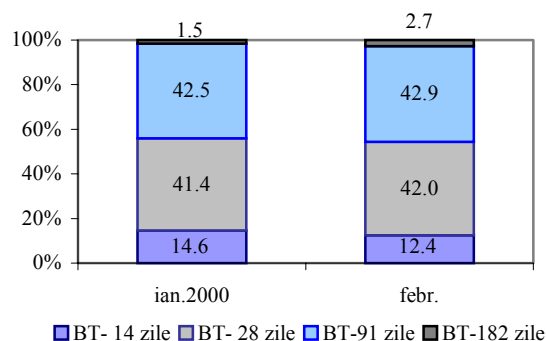
În structura HVS comercializate a crescut ponderea bonurilor cu termen de circulație mai îndelungat în defavoarea celor cu termenul de 14 zile, a căror pondere față de luna anterioară a scăzut cu 3 puncte procentuale (graficul nr. 3).

Volumul încasărilor mijloacelor bănești ca rezultat al plasării HVS în februarie a constituit 124.5 mil. lei, ceea ce este cu 9.0 mil. lei (cu 7.8 la sută) peste volumul HVS răscumpărate de Ministerul Finanțelor în această perioadă.

Din volumul HVS comercializate în acest interval de timp 91.8 la sută a revenit băncilor comerciale, majorându-se cu 0.3 puncte procentuale ponderea deținută de către clienții băncilor – investitorii autohtoni.

La 29.02.99 în Sistemul de înscrieri în conturi au fost înregistrate și se aflau în circulație HVS în valoare nominală de 2164.8 mil. lei, sau cu 0.4 mil. lei mai mult față de finele lunii ianuarie.

Graficul nr.3. Structura comercializării HVS pe piața primară în 1999

Tabelul nr.1. **HVS în circulație după deținători la sfârșitul perioadei (%)**

	febr. 1999	mart.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sept.	oct.	n.	dec.	ian. 2000	febr.
În portofoliul BNM (inclusiv în calitate de gaj)	84.3	85.3	86.1	87.7	88.3	87.0	85.7	82.1	82.5	84.6	86.7	86.8	87.6
În portofoliul băncilor comerciale	11.5	11.3	10.9	9.8	9.5	11.2	12.6	15.4	15.7	13.8	12.3	12.2	11.4
În portofoliul clienților băncilor	4.2	3.4	3.0	2.5	2.2	1.8	1.7	2.5	1.8	1.6	1.0	1.0	1.0

Piața creditelor și a depozitelor

Evoluțiile pe piața creditelor în februarie curent sunt marcate de schimbări pozitive, confirmate printr-o dinamică ridicată atât a creditării economiei de către sistemul bancar, cât și a rambursării creditelor. **Volumul creditelor acordate** a alcătuit 170.9 mil. lei, depășindu-l cu 58.9 mil. lei, sau cu 52.6 la sută pe cel din luna precedentă. Față de februarie 1999 constatăm o creștere de 3.4 ori a creditelor eliberate.

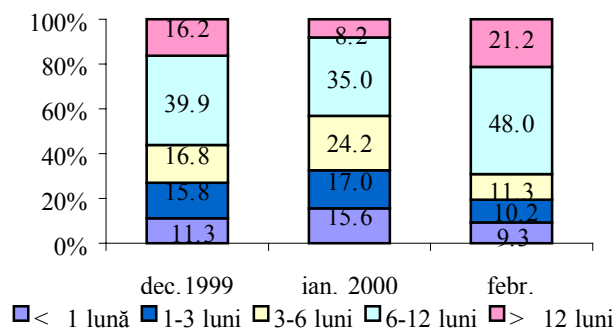
Majorarea volumului creditelor a fost generată, în exclusivitate, de **creditele în moneda națională**, care au înregistrat un ritm de creștere de 2.2 ori, în timp ce cele în valută străină s-au micșorat cu 13.7 la sută.

Creșterea substanțială a creditelor în moneda națională se datorează atât creșterii volumului creditelor acordate persoanelor juridice, cât și celor fizice, însă creditarea agenților economici a avut o dinamică mai superioară. Ca factor determinant se impune reducerea dobânzii medii la creditele eliberate persoanelor juridice, în special, la cele cu termenul de peste 12 luni, a căror dobândă a înregistrat față de ianuarie o scădere de 11.1 puncte procentuale.

Rata medie a dobânzii la creditele în monedă națională a constituit 31.7 la sută, marcând o reducere de 3.7 puncte procentuale.

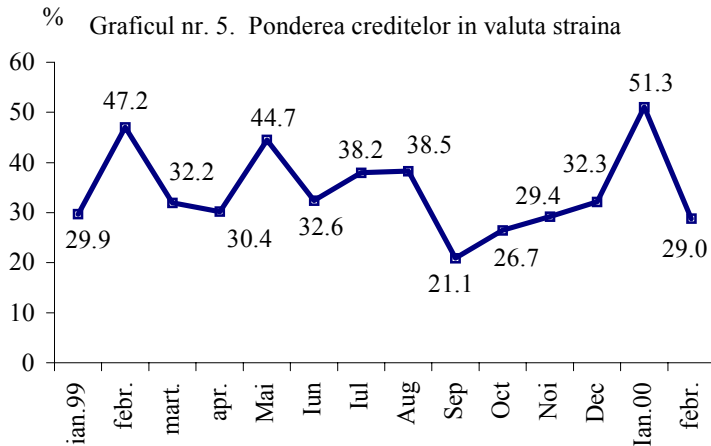
În structura creditelor acordate în monedă națională predomină cele peste 6 luni, ponderea lor în totalul creditelor în MDL sporind cu 26.0 puncte procentuale (graficul nr.4). Exprimată în valoare absolută toate tipurile de credite au fost în ascensiune.

Graficul nr. 4. Structura creditelor acordate de bancile comerciale (in MDL)

În luna gestionară a continuat regresul **volumului creditelor acordate în valută străină**, diminuându-se până la 49.5 mil. lei. Exprimată în USD creditele respective s-au redus cu 16.5 la sută.

Modificările în structura creditelor acordate în valută străină au fost opuse celor produse la creditele acordate în MDL, în creștere fiind ponderea resurselor acordate pe termenul până la 12 luni. Scăderea cu 60.5 la sută a volumului creditelor cu termenul peste 12 luni, a condus la diminuarea cotei acestora. Concomitent, în majorare esențială (cu 54.1 la sută) s-au aflat împrumuturile cu termenul de 3-6 luni, deși rata medie a dobânzii la aceste credite a sporit cu 2.8 puncte procentuale.

În acest context, **rata medie a dobânzii la creditele în valută străină** a crescut în februarie curent cu 2.8 puncte procentuale și s-a stabilit în valoare de 21.5 la sută.

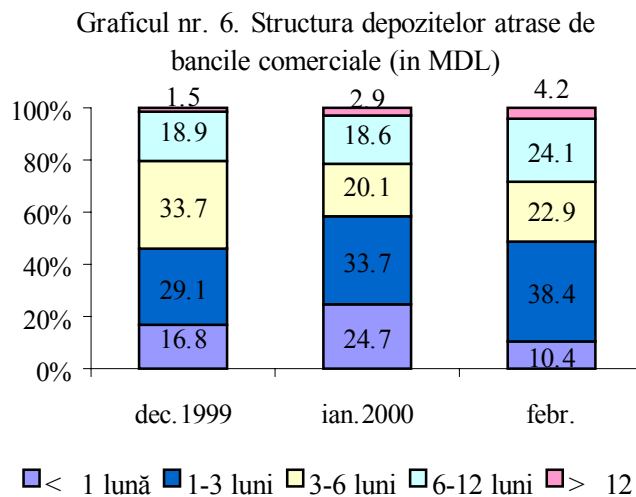
În luna gestionară a fost inversată tendința creșterii ponderii creditelor în valută străină în totalul creditelor acordate, marcând

o scădere bruscă până la 29.0 la sută (graficul nr.5).

Volumul total al depozitelor atrase la termen în luna de referință a devansat volumul recepționat în ianuarie cu 43.2 mil. lei, sau 37.2 la sută, cifrându-se la 159.3 mil. lei. Această evoluție se datorează, în special, dinamicii sporite a componentei în valută străină, depunerile având un ritm de creștere de 60.2 la sută.

Depozitele în monedă națională au constituit 45.7 mil. lei, majorându-se cu 1.1 la sută comparativ cu luna precedentă. Evoluția modestă a depozitelor în lei a fost influențată de diminuarea depunerilor persoanelor juridice (cu 13.5 la sută) și creșterea depozitelor persoanelor fizice (cu 5.0 la sută).

În componența depozitelor atrase la termen în monedă națională majoritatea depunerilor, cu excepția depunerilor cu termenul până la 1 lună, au crescut

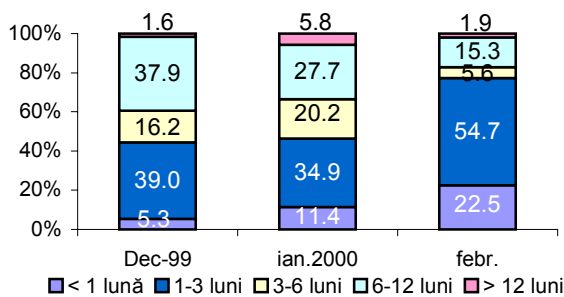

în valoare absolută. Concomitent a crescut și ponderea depozitelor menționate în volumul total al angajamentelor în MDL (cu 14.3 puncte procentuale, graficul nr.6). Deși, cea mai mare creștere a fost consemnată la depunerile de peste 6 luni, la nivelul cel mai înalt în structura angajamentelor s-au menținut depunerile pe termenul de 1-3 luni, a căror dobândă medie s-a majorat față de ianuarie curent cu 4.4 puncte procentuale.

Rata medie a dobânzii la depozitele în monedă națională a crescut cu 1.4 puncte procentuale, atingând în februarie 26.1 la sută.

Depunerile la termen în valută străină au crescut cu 42.7 mil. lei. Ca și în ianuarie, această creștere a fost acoperită de agenții economici (43.4 mil. lei sau de 2.8 ori), depunerile populației fiind în scădere cu 1.6 la sută. Recalculate în USD, depozitele în valută străină s-au majorat cu 55.1 la sută, sau cu 3.2 mil. USD.

Graficul nr. 7. Structura depozitelor atrase de bancile comerciale (în valuta străină)

În structura angajamentelor în valută străină în perioada de referință preponderente au fost depunerile pe termenul până la 3 luni (graficul nr.7). Anume aceste depuneri, fiind însoțite de sporirea profitabilității, au înregistrat creșteri semnificative în valoare

absolută (de 2.7 ori).

Rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină în februarie s-a majorat cu 0.74 puncte procentuale, constituind 5.22 la sută.

Dinamica sporită a volumului depozitelor la termen în valută străină, în februarie, a contribuit la majorarea ponderii lor în volumul total al angajamentelor atrase până la 71.3 la sută.

Schimbările ce au avut loc pe piața creditelor și depozitelor în luna de referință pot fi rezumate astfel:

- ✓ s-au majorat volumele creditelor acordate economiei și al depozitelor atrase de băncile comerciale;
- ✓ s-a diminuat rata medie la creditele acordate în MDL, concomitent majorându-se rata medie la depozitele atrase de băncile comerciale în MDL;
- ✓ au sporit ratele medii la creditele acordate și depozitele atrase în valută străină;
- ✓ s-a redus marja dobânzii la creditele acordate și depozitele atrase în monedă națională, concomitent a crescut marja dobânzii la creditele și depozitele în valută străină (tabelul nr.2).

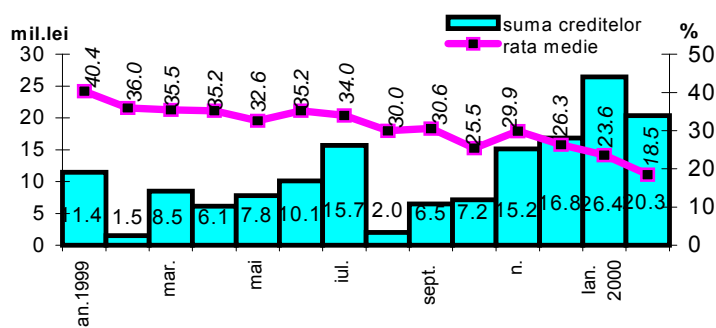
Tabelul nr. 2. RATA MEDIE A DOBÂNZII LA CREDITE ȘI ANGAJAMENTE (%)

	Rata medie la creditele în MDL	Rata medie la angajamentele în MDL	Marja (MDL)	Rata medie la creditele în valută străină	Rata medie la angajamentele în valută străină	Marja (valută străină)
febr.99	37.62	28.50	9.12	23.03	6.78	16.25
mart.	32.31	27.83	4.48	20.75	5.83	14.92
apr.	35.05	23.81	11.24	21.13	5.61	15.52
mai	35.10	27.39	7.71	19.49	5.03	14.46
iun.	36.10	31.39	4.71	18.66	4.10	14.56
iul.	34.72	27.40	7.32	19.91	4.71	15.20
aug.	34.80	26.78	8.02	17.94	4.98	12.96
sept.	36.71	27.38	9.33	19.28	4.90	14.38
oct.	35.38	26.40	8.98	20.21	5.09	15.12
n.	35.87	25.84	10.03	21.00	4.64	16.36
dec.	35.25	27.77	7.48	19.14	5.14	14.00
ian.00	35.40	24.73	10.67	18.62	4.48	14.14
febr.	31.73	26.10	5.63	21.45	5.22	16.23

În luna februarie *volumul operațiunilor pe piața interbancară* a însumat 21.8 mil. lei (inclusiv 1.5 mil. lei – 6.7 la sută, creditele acordate în valută străină) și s-a redus cu 17.6 la sută.

Rata medie a dobânzii la creditele în monedă națională în perioada analizată s-a diminuat cu 5.2 puncte procentuale (graficul nr.8) și a constituit 18.5 la sută, iar la cele în valută străină – 4.5 la sută.

Graficul nr. 8. Rata medie și volumul creditelor acordate altor bănci (în MDL)

Masa monetară

Masa monetară (M3) pentru perioada lunii februarie s-a majorat semnificativ cu 136.2 mil. lei, atunci când M2 (masa monetară în lei) – numai cu 46.2 mil. lei.

Majorarea indicatorului M3 a fost determinată de sporirea volumului depozitelor cu 142 mil. lei, sau cu 10 la sută față de luna ianuarie. Factorul decisiv în majorarea depozitelor îl constituie componenta valutară. Astfel volumul depozitelor în valută străină a sporit cu 90 mil. lei, sau cu 8.1 mil. USD. Ponderea depozitelor în valută străină în volumul total al masei monetare a crescut de la 31 la sută în ianuarie până la 33 la sută în februarie.

Este remarcabil faptul că, fenomenul dolarizării a progresat în condițiile aprecierii monedei naționale în termeni nominali cu 1.4 la sută față de luna precedentă. Totodată, spre deosebire de luna precedentă, au crescut și depozitele în lei cu 52.1 mil. lei, ponderea majoră (de 81 la sută) în această creștere le-a revenit depozitelor la vedere ale persoanelor juridice. Bani în circulație s-au redus cu 5.8 mil. lei, ceea ce pe fondul creșterii depozitelor se remarcă și de reducerea coeficientului de lichiditate de la 0.72 în ianuarie la 0.66 în februarie.

Activele externe nete (conv.) deținute de sistemul bancar s-au majorat esențial cu 34.2 mil. USD, înregistrând 60 mil. USD. În structură s-a consemnat o majorare a activelor externe nete deținute de BNM (cu 27.6 mil. USD) și de băncile comerciale (cu 6.6 mil. USD).

Activele interne nete pe sistemul bancar s-au diminuat cu 290.8 mil. lei (12.5 la sută).

În luna februarie datoria Guvernului față de sistemul bancar s-a redus cu 262.7 mil. lei, inclusiv datoria Guvernului față de BNM - cu 230.1 mil. lei. Această reducere a fost condiționată de sporirea depozitului valutar al Guvernului cu 224.8 mil. lei, ca urmare a recepționării mijloacelor obținute din comercializarea acțiunilor sectorului energetic și rambursării creditului de către Ministerul Finanțelor în sumă de 8.5 mil. lei

Pe parcursul perioadei de referință au fost reperfectate creditele acordate anterior de BNM Ministerului Finanțelor în sumă de 202.3 mil. lei, ca rezultat cererea față de Guvern a crescut cu 0.24 mil. lei – HVS vândute de BNM anterior pe piața secundară din portofoliul său. Cheltuielile Guvernului au depășit încasările cu 3.2 mil. lei. Acești factori au cauzat majorarea datoriei Guvernului.

Creșterea creditelor alocate în economie cu 47.2 mil. lei în februarie se caracterizează prin majorarea volumelor creditelor acordate în MDL – cu 41.9 mil. lei și, în special, a creditelor acordate sectorului privat – cu 33.4 mil. lei, precum și a celor în valută străină cu 5.3 mil. lei. Ultimele, exprimate în USD, au crescut cu 1.2 mil. USD.

În luna februarie datoria băncilor comerciale față de BNM s-a majorat cu 8.5 mil. lei și a constituit 102.5 mil. lei. Creditele rambursate de către băncile comerciale au constituit 7.2 mil. lei. În perioada dată a avut loc vânzarea HVS prin acordurile REPO de vânzare în volum de 15.4 mil. lei, precum și răscumpărarea la termen a HVS prin acordurile REPO în sumă de 29.9 mil. lei. Dobânda calculată la datoria debitoare a băncilor comerciale a constituit 1.1 mil. lei.

Ponderea creditelor acordate băncilor comerciale de către BNM în volumul creditului intern pe BNM a crescut de la 5.7 la sută în luna precedentă până la 7.3 la sută în februarie, ceea ce înseamnă scăderea ponderii datoriei Guvernului în volumul creditului intern pe BNM. Ponderea resurselor acordate

de BNM băncilor comerciale în volumul total al creditelor în economie a crescut neesențial de la 5.5 la sută în luna ianuarie până la 5.8 la sută în luna februarie.

Schimbările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul următor:

Tabelul nr.4 Evoluția structurii masei monetare

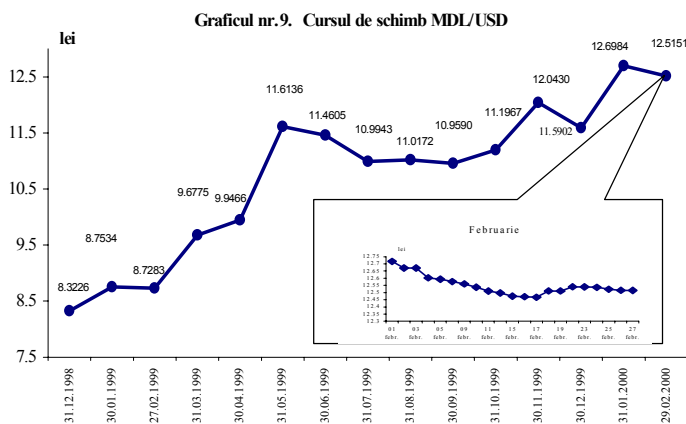
Componentele masei monetare	Ian. 00	Pond.	Febr. 00	Creșt.	Pond.
MASA MONETARA	2519.6	<i>100</i>	2655.7	5.4	<i>100</i>
BANI IN CIRCULATIE	1057.9	<i>42.0</i>	1052.2	-0.54	<i>39.7</i>
DEPOZITE LA VEDERE	317.2	<i>12.6</i>	359.8	13.4	<i>13.5</i>
- ale persoanelor juridice	303.6	<i>12.0</i>	345.8	13.9	<i>13.0</i>
- ale persoanelor fizice	13.6	<i>0.6</i>	14	3.0	<i>0.5</i>
DEPOZITE LA TERMEN SI PE TERMEN LUNG	361.9	<i>14.4</i>	371.5	2.65	<i>14.0</i>
- ale persoanelor juridice	71.7	<i>2.9</i>	71.0	-1.0	<i>2.6</i>
- ale persoanelor fizice	290.2	<i>11.5</i>	300.5	3.55	<i>11.4</i>
DEPOZITE IN VALUTA STRAINA	781.1	<i>31.0</i>	871.1	11.5	<i>32.8</i>
- ale persoanelor juridice	463.2	<i>18.4</i>	550.8	19.0	<i>20.7</i>
- ale persoanelor fizice	317.9	<i>12.6</i>	320.2	1.0	<i>12.1</i>
INSTRUMENTELE PIETEI MONETARE	1.5		1.3		

Piața valutară

Ca rezultat al evoluției piețelor financiare și valutare pe parcursul ultimelor luni politica valutară a Băncii Naționale a Moldovei are ca obiectiv menținerea și consolidarea nivelului rezervelor valutare ale statului.

Pe parcursul lunii de referință spre deosebire de luna ianuarie **cursul oficial** de schimb a înregistrat o tendință de apreciere de la 12.6984 (la 31.01.99) până la 12.5151 lei moldovenești pentru 1 USD la finele lunii (graficul nr. 9).

De la începutul anului 2000 leul moldovenesc a consemnat o depreciere cu 8.0 la sută în termeni nominali și cu 3.6 la sută în termeni reali. Comparativ cu luna precedentă, MDL în luna februarie s-a apreciat cu 1.4 la sută în termeni nominali și cu 2.7 la sută în termeni reali.

Cursul oficial mediu lunar s-a depreciat de la 12.1408 (în luna ianuarie) până la 12.5443 (în luna februarie) MDL pentru 1 USD.

Volumul total de dolari SUA tranzacționați în luna februarie pe piața interbancară de către bănci a constituit 26.4 mil. USD, înregistrând o creștere cu 13.8 mil. USD, sau de 2.1 ori mai mult față de luna precedentă.

În această perioadă Banca Națională a Moldovei în calitate de cumpărător a efectuat tranzacții pe piața interbancară în volum net de 5.3 mil. USD.

În luna gestionară, comparativ cu luna ianuarie, cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a depreciat de la 0.4296 până la 0.4360 lei pentru 1 rublă rusească. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească era de 0.4438 lei pentru 1 rublă rusească, iar la sfârșitul lunii – de 0.4365 lei pentru 1 rublă rusească.

Casele de schimb valutar și punctele de schimb valutar ale băncilor comerciale în luna februarie au cumpărat 18.4 mil. USD, 1.8 mil. mărci germane, 4.2 mil. ruble rusești, 1590.8 mil. lei românești, 965.8 mii hrivne ucrainene și au vândut 14.3 mil. USD, 1.9 mil. mărci germane, 6.5 mil. ruble rusești, 1362.3 mil. lei românești, 948.6 mii hrivne ucrainene.

Stocul datoriei publice directe și garantate de stat la 29.02.00 a constituit 1002.1 mil. USD, ceea ce include și creditele acordate de FMI.

Stocul datoriei externe s-a majorat cu 82 mil. dolari SUA, cea mai mare creștere fiind înregistrată la categoria valorilor mobiliare de natura obligațiunilor datorită emiterii cambiilor Gazprom-ului în valoare de 90 mil. dolari SUA. Aprecierea dolarului SUA, comparativ cu alte valute a contribuit la scăderea stocului datoriei externe cu 7 mil. USD.

Serviciul datoriei externe totale (directă și garantată) pe parcursul lunii februarie a însumat 4.26 mil. USD, iar suma principalului -1.44 mil. USD.